

SAND

mener:

Kontanthjælpsreformen

Af Martin Rasmussen, socialrådgiver i SAND

I 2025 træder en ny kontanthjælpsreform i kraft, og i den forbindelse har SAND givet høringssvar.

Nedenfor har vi fremhævet nogle ændringer, som vi ønsker at gøre opmærksom på. Hele høringssvaret kan downloades i bunden af dette skriv.

Boligstøtteloft

Man har foreslået at lægge et loft på boligstøtten for samlevende og ægtefæller på den forhøjede kontanthjælpsats, så den fremover vil ligge på 350 kr. Hvis det lyder lavt, så er det fordi det er det. Man har andre steder i reformen lavet tiltag, der gør, at der skal være en gevinst ved at tage lavtlønsjob på få timer, og man mener, at hvis man er to, der bor sammen, så forsvinder noget af den gevinst. Derfor har man valgt at nedsætte boligstøtten, for at få folk til at tage et job.

Det er ikke noget der ligefrem begejstrer os, fordi det forudsætter, at de to, der bor sammen, faktisk skal være i stand til at kunne arbejde i et eller andet omfang, og det ved vi at langt fra alle er. Det betyder i bund og grund en forringelse af ydelserne, uden at man har foreslået et alternativ for de mest udsatte husholdninger, og det synes vi ikke er på sin plads.

SAND er meget bekymrede for hvad det vil gøre for de samlevende eller ægtefæller der i forvejen sidder meget hårdt i det, og hvilke følgevirkninger det vil få. Der skal ikke meget fantasi til at forstille sig at folk bliver langt mere pressede og at det har potentiale til at skabe en lavine af

sociale problemer, såsom fagedudsættelse, øget misbrug eller lign. SAND kommer til at følge dette meget nøje i fremtiden.

Der er fortsat ingen information om hvordan, eller hvis, dette bliver gældende for enlige.

Afklaring

Det er blevet foreslået, at aktivitetsparate borgere, der er 30 år eller over, som har modtaget kontanthjælp, uddannelseshjælp eller en overgangsydelse i en sammenhængende periode på to år eller mere, op til d. 01-06-25 skal omfattes af en ny afklaringspligt. Den kommer til at foregå gennem en "indfasningsperiode" der løber fra 01-07-25 til og med 01-07-27, altså to hele kalenderår. Med afklaringspligten er idéen at borgere ikke længere skal "sidde fast" i kontanthjælpssystemet i en lang årrække, men at de bliver afklaret så hurtigt som muligt, fx til førtidspension, fleksjob eller kommer videre i et ressourceforløb. Borgeren skal altså hurtigere på den rette hylde.

Med afklaringspligten er idéen at borgere ikke længere skal "sidde fast" i kontanthjælpssystemet i en lang årrække, men at de bliver afklaret så hurtigt som muligt, fx til førtidspension, fleksjob eller kommer videre i et ressourceforløb. Borgeren skal altså hurtigere på den rette hylde.

SAND er glade for, at der kommer en afklaringsgaranti, da det er vores erfaring, at der er mange der sidder fast i kontanthjælpssystemet og de mange forpligtigelser der følger med det, fremfor at være blevet afklaret til eventuelt fleksjob, førtidspension eller ressourceforløb. Vi forholder os dog fortsat skeptiske overfor ændringen på nogle helt væsentlige punkter. Det forlyder ikke hvad denne nye og hurtigere afklaringsproces indeholder, hvorfor indfasningen af ordningen er på hele 2 år før den er oppe at køre, eller om der er tale om at kommunen skal bruge de samme tilbud som de

gør nu, blot med en mere skærpet opmærksomhed på tidsfrister. Vil et eventuelt øget tempo betyde flere krav til langtidsledige?

Der er mange spørgsmål, der melder sig, men det er noget vi skal, og vil, være meget opmærksomme på i fremtiden.

Medicin

Samlet set har man lavet en ændring der gør, at kontanthjælpsmodtagere, efter at have været i systemet i mindst 12 måneder ud af de sidste 18, får ret til at få dækket 100% af deres egenbetaling til tilskudsberettiget medicin af kommunen. Det gælder i øvrigt også børn, som bor hos en forælder, der modtager kontanthjælp. Man skal heller ikke længere selv ansøge som det var tilfældet tidligere. Dækningen skal nemlig ydes direkte apoteket. Kommunen er forpligtet til at indberette oplysningen om at kontanthjælpsmodtageren har opnået retten til medicintilskud digitalt til Det Centrale Tilskuds Register (CTR). Så kan apotekerne se borgerens ret til dækningen i deres system. Det betyder helt kort, at borger ikke selv skal have penge op af lommen.

Det er vi glade for, da vi ofte oplever at på trods af de eksisterende muligheder, at folk bruger rigtig mange penge på nødvendig medicin. Dette burde være med til at give lidt mere luft i budgettet for dem der har kroniske lidelser, og forhåbentlig et løft til den generelle sundhed.

Med det sagt, så er SAND skeptiske overfor at indberetningen sker manuelt via den enkelte sagsbehandler, da vi har mange erfaringer med sagsbehandler skift, sygemeldinger og arbejdspresser der alle historisk forhæler og forsinker processen, særligt administrative opgaver som det umiddelbart ser ud til at blive.

Sygemelding

Man har valgt at ændre reglerne omkring sygemelding for

kontanthjælpsmodtagere og borgere i ressourceforløb som deltager i et tilbud, fx ugentlige mentoraftaler eller afklarende praktikker. Med det nye forslag får kommunen frihed til at bestemme om borgeren skal sygemelde sig til jobcenteret, tilbudsstedet eller i tilfælde af praktik, arbejdsgiveren.

I SAND ser vi dette som et tveægget sværd.

På den ene side, kan det være mere trygt at melde sig syg til en mentor eller arbejdsgiver, som man har en god relation til, fremfor en receptionist på jobcenteret, men det åbner også op for en del andre mulige problemer.

Erfaringsmæssigt ved vi, at selvom ting bliver besluttet på et overordnet plan om at "sådan gør vi i denne kommune." så er det ikke ualmindeligt, at en ellers velmenende sagsbehandler laver en særaftale med en borger af forskellige årsager.

Man kan nemt forestille sig, at man fx i én kommune beslutter sig for, at al sygemelding skal ske til jobcenteret, men at en borger efter aftale med sagsbehandler i stedet får at vide at "det er okay" bare at ringe eller sende en sms til sagsbehandleren, da det er mindre angstprovokerende. Det åbner op for en masse problemer såsom; hvad sker der hvis sagsbehandler ikke får det noteret? Hvad hvis praktikpladsen ikke får at vide, at man er sygemeldt og regner med at man kommer?

Det kan også tænkes, at du får ny sagsbehandler, der er mere "efter bogen" og ikke ved at der var en særaftale og derfor ender med at sanktionere dig.

Det kan potentielt stille dig i en rigtig dårlige situation, og SAND er ikke overbevist om at kommunerne kan løfte en ensretning som den der bliver foreslået i den nye lovgivning. Det handler om mennesker, og vi er ikke en one-size-fits-all.

Afsoning

Ift,. afsoning er lovgivningen er opdateret, så der nu henvises til de nye paragraffer, og det vigtigste er, at der indsættes en henvisning til § 85 ift. hjælp til flytning, hvor det tidligere blev givet efter § 81. Det gør det mere præcist, og forhåbentligt mere tilgængeligt end tidligere, for indsatte, der bliver nødt til at flytte under afsoning.

Vi så gerne, at man havde udvidet muligheden og bemyndigelsen fra kommunernes side til at dække boligudgifter under afsoning, således at det i mindre grad handlede om en vurdering, og mere om, at det skal kommunerne. Alt for tit bliver folk løsladt til gaden, og tvunget ud i deres gamle miljø for at få livet til at hænge sammen.

Dette var bare et par af vores nedslagspunkter. Hvis du skulle have lyst til at læse mere, kan du finde hele høringssvaret her:

<https://sandudvalg.dk/hoeringsvar-kontanthjaelpsreformen/>